

Νοηματοδότηση, ερμηνεία και ανάδειξη των όρων πατρίδα, πατριωτισμός, πατριωτικό καθήκον

Πολιτισμός / Κοινωνικά θέματα

Βασίλειος Καϊμακάμης, Αναπλ. καθηγητής ΤΕΦΑΑ-ΑΠΘ

Περίληψη

Η έννοια πατρίδα στη συνείδηση του αρχαίου Ελληνικού κόσμου, αποτελούσε την κυρίαρχη ιδεολογία και την υπέρτατη αξία, από τους απλούς πολίτες μέχρι τους άρχοντες. Αυτό το μαρτυρούν κυρίως τα γραπτά των διαφόρων συγγραφέων, ποιητών και φιλοσόφων, από τον Όμηρο και το Θεόγνη, μέχρι τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη και δεκάδων άλλων της κλασικής και ελληνιστικής περιόδου. Στη χριστιανική θρησκεία η πατρίδα θεωρείται επίσης κάτι το σεβαστό και το αξιαγάπητο, παρά το γεγονός ότι είναι θρησκεία χωρίς καμία εθνοφυλετική χροιά. Αυτό μαρτυρείται από αρκετούς πατέρες της εκκλησίας, αλλά και από χιλιάδες άλλους χριστιανούς (λαϊκούς και κληρικούς) που μαρτύρησαν για του «Χριστού την πίστη την Αγία και της πατρίδας την ελευθερία». Η επανάσταση του 1821 και όλοι οι άλλοι εθνικοί αγώνες των Ελλήνων που ακολούθησαν (1854, 1912, 1940 κτλ.), με τα χιλιάδες θύματα αποτελούν

ύμνο στην πατρίδα, στη φιλοπατρία και στο πατριωτικό καθήκον. Τη γλυκιά πατρίδα και τον αγνό πατριωτισμό ύμνησαν, μεταξύ άλλων, επιφανείς ποιητές, συγγραφείς, πολιτικοί, στρατιωτικοί και κληρικοί (Έλληνες και ξένοι), όλων των εποχών. Υπάρχουν όμως και αυτοί (κυρίως οπαδοί του διεθνισμού και της παγκοσμιοποίησης) που στοχευμένα και οργανωμένα ταυτίζουν την αγάπη και την αφοσίωση στην πατρίδα με αρνητικές έννοιες, όπως ο εθνικισμός, ο σοβινισμός και η πατριδοκαπηλία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδειχτούν, να διευκρινιστούν, να οροθετηθούν και να τοποθετηθούν στην πραγματική τους διάσταση και στο πραγματικό τους νόημα κάποιες λέξεις- όροι που έχουν σχέση με την πατρίδα, τον πατριωτισμό και το πατριωτικό καθήκον

Λέξεις Κλειδιά: αξίες, καθήκον, αυτοθυσία, ανιδιοτέλεια, ψηλό ιδανικό, αφοσίωση, αρχαιοελληνικός Ελληνισμός, χριστιανικός- ορθόδοξος Ελληνισμός.

A. Απαξίωση της έννοιας πατρίδα και των παραγώγων της από εγχώριους και ξένους διεθνιστές και «νεοταξίτες»

Πολλοί συμπατριώτες μας- ιδιαίτερα οι ενήλικες- έχουν ανατραφεί και γαλουχηθεί με αξίες που έχουν σχέση με την αγάπη και την αφοσίωση προς την πατρίδα, γι’

αυτό θεωρούν τον πατριωτισμό ως «υπέρτατη πανανθρώπινη αξία». Πρόκειται άλλωστε για τις αξίες που σηματοδότησαν τα ιερά και τα όσια, τόσο στον αρχαίο ελληνικό κόσμο και στο χριστιανικό- ορθόδοξο Ελληνισμό, όσο και σε όλους σχεδόν τους αξιόλογους πολιτισμούς όλων των εποχών.

Οι ίδιοι άνθρωποι πολλές φορές τελούν υπό σύγχυση, ή έχουν μάλιστα και ενοχές, αφού τις τελευταίες δεκαετίες, όλο και πιο συχνά κάποιοι άλλοι συμπατριώτες μας, αλλά και ξένοι, οργανωμένα και στοχευμένα ερμηνεύουν και προβάλλουν αρνητικά την άδολη αγάπη, τη φροντίδα και την αφοσίωση που δείχνουν προς την πατρίδα οι πρώτοι. Θεωρούν δηλαδή ότι τέτοια αισθήματα και συμπεριφορές για την πατρίδα δεν είναι παρά η πηγή, ή το εκκολαπτήριο «εθνικιστικών», «σοβινιστικών», «αντιδημοκρατικών» και «ιμπεριαλιστικών» συμπεριφορών[1].

Κατά κανόνα, οι δεύτεροι ανήκουν σε αυτούς που μέμφονται την πολιτιστική μας κληρονομιά και την απαξιώνουν, ενώ θεωρούν οπισθοδρομικούς και γραφικούς αυτούς που τη διατηρούν, ή την αναβιώνουν και την αναδεικνύουν. Πολλοί από αυτούς είναι προσανατολισμένοι στο διεθνισμό[2] και την παγκοσμιοποίηση[3], γι' αυτό άλλωστε, απαξιώνουν, μεταξύ άλλων, την ελληνορθόδοξη παράδοση και την ιστορία της πατρίδας μας, ως κάτι το υποκειμενικό, περιττό, αναχρονιστικό, ή και σοβινιστικό. Παράλληλα επιδιώκουν όλα αυτά να τα εξαλείψουν από τα σχολικά βιβλία ή να τα αναθεωρήσουν, με απώτερο σκοπό βέβαια την ενοχοποίηση του αγνού και άδολου πατριωτισμού και την απώλεια της εθνικής μας μνήμης.

Οι ίδιοι, προβάλλοντας διάφορα «εκσυγχρονιστικά» και «μεταρρυθμιστικά» επιχειρήματα, έβαλαν στο στόχαστρο την αρχαιοελληνική γραμματεία και ιδιαίτερα τα αρχαία ελληνικά, δηλαδή τη μητέρα των γλωσσών του Δυτικού Κόσμου, την οποία βάπτισαν μάλιστα «νεκρή γλώσσα», άρα και άχρηστη.

Η προσπάθεια για την αποδόμηση και αλλοίωση των εννοιών Πατρίδα, Ελλάδα, Θρησκεία, Οικογένεια, Παράδοση, Γλώσσα, Ελληνισμός είναι έντονη και συνεχής. Με άλλα λόγια, ό,τι εκφράζει και ενσαρκώνει τον πολιτισμό μας και την ταυτοπροσωπία μας θεωρήθηκε από κάποιες μειοψηφίες, ως κάτι το αναχρονιστικό, φασιστικό, αντιδημοκρατικό και σοβινιστικό.

Επειδή όλη αυτή η παραπλάνηση είναι, μεταξύ άλλων, ισοπεδωτική, άδικη, επικίνδυνη και ανθελληνική θα πραγματοποιηθεί στη συνέχεια μια προσπάθεια να αναδειχτούν, να διευκρινιστούν, να οροθετηθούν και να τοποθετηθούν στην πραγματική τους διάσταση και στο πραγματικό τους νόημα κάποιες λέξεις- όροι που έχουν σχέση με την πατρίδα και τα διάφορα παράγωγά της.

Ας σημειωθεί ότι υπάρχουν και υπήρξαν ανέκαθεν και οι πραγματικοί

πατριδοκάπηλοι, δηλαδή αυτοί που χρησιμοποιούν την πατρίδα και τον πατριωτισμό ως πρόσχημα για ίδιον όφελος. Χειρότεροι από τους παραπάνω είναι βέβαια και εκείνοι που «βαπτίζουν» πατριωτισμό και πατριωτικό καθήκον τον εθνικισμό, το σοβινισμό και το ρατσισμό για να ζημιώσουν, να κατακτήσουν ή και να αιματοκυλήσουν άλλους ανθρώπους (έθνη, κράτη, κοινωνίες κτλ.). Παρόμοιοι είναι και αυτοί (κυρίως ηγέτες και καθεστώτα), που χρησιμοποιούν αξίες και συνθήματα σεβαστά και πανανθρώπινα, όπως «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια», για να παραπλανήσουν, να φανατίσουν και να ποδηγετήσουν ένα λαό.

Όλες αυτές οι αρνητικές έννοιες ερευνώνται και αναδεικνύονται από το συγγραφέα σε μια άλλη εργασία με θέμα: «Νοηματοδότηση και ερμηνεία των εννοιών εθνικισμός, σοβινισμός, πατριδοκαπηλία».

(συνεχίζεται)

[1] Anderson Ben., Φαντασιακές κοινότητες, Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού, μετάφραση: Π. Χαντζαρούλα, επιμέλεια: Α. Λιάκος, Έ. Γαζή, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1997.

[2] Ο διεθνισμός απορρέει από την μαρξιστική αριστερά και αποσκοπεί στην καθυπόταξη και ένωση όλων των λαών του κόσμου στις διαταγές και την υπηρεσία του «κόμματος», δηλαδή την παγκόσμια επικράτηση του κομμουνισμού, χωρίς διάκριση εθνών, κρατών, θρησκειών και ιδεολογιών.

[3] Η παγκοσμιοποίηση απορρέει από τον φιλελευθερισμό- καπιταλισμό και αποτελεί τον ύστατο σκοπό των καπιταλιστών της λεγόμενης «νέας τάξης πραγμάτων». Με τη διεθνή επικράτηση του καπιταλισμού, εργάτες, κεφάλαια και εμπορεύματα θα μετακινούνται χωρίς περιορισμούς. Πρόκειται για μια κατευθυνόμενη αλληλεξάρτηση μεταξύ των χωρών της γης σε επίπεδο αρχικά οικονομικό και στη συνέχεια τεχνολογικό και πολιτισμικό, χωρίς έθνη, αξίες και πατρίδες. Η διαφορά μεταξύ διεθνισμού και παγκοσμιοποίησης είναι ότι στην περίπτωση επικράτησης του πρώτου κυρίαρχος θα είναι το «κόμμα», ενώ στην περίπτωση επικράτησης της δεύτερης κυρίαρχοι θα είναι οι πολυεθνικές εταιρίες, οι τράπεζες και γενικά το κεφάλαιο, το οποίο ως γνωστό «δεν έχει ούτε θεό ούτε πατρίδα». Ας σημειωθεί ότι και ο Χριστιανισμός έχει ως σκοπό την ένωση και αδελφοποίηση όλων των λαών του κόσμου, χωρίς σύνορα, εξαιρέσεις και διαφορές, αλλά με εντελώς διαφορετική φιλοσοφία και πρακτική από τον διεθνισμό και την καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση.

<http://bit.ly/2vYA8dG>